

Страдание на света мъченица Христина

В град Тир* един мъж от знатен род, на име Урбан, който бил управител, имал дъщеря, млада девица, познала още в ранните си години Бога, своя Създател; и като претърпяла множество жестоки мъки, тя положила за Него и душата си.

Когато се родила, родителите ѝ ѝ дали името Христина, което било не според тяхното езическо мъдруване, но по Божий промисъл: самото име, като някое пророчество, предсказвало, че девицата, когато порасне, ще стане християнка, Христова рабиня и невеста, и мъченица. Когато станала на единадесет години, се открила необикновената ѝ красота, и сред девиците нямало подобна на нея. Тогава баща ѝ, желаейки да я запази от човешки погледи, ѝ направил стая в една висока кула, дал ѝ най-добрите слугини и поставил там златни и сребърни изображения на своите богове, като заповядал всекидневно да им кади тамян и да им се покланя. Много от знатните и богати хора, слушаейки за красотата на девицата, желали да я имат за съпруга на своите синове. Когато умолявали за това бащата на Христина, Урбан винаги отговарял:

- На никого няма да дам дъщеря си, но я посвещавам на моите богове: милостивите богове твърде много са я обикнали и нека тя остане девица за тях, и вечно да им служи!

Девицата Христина, израствайки по възраст и разум, тъй като Бог я просвещавал и вразумявал със Своята благодат, започнала да достига до познание на истината. Гледайки през прозореца към небето и небесните светилища, чрез създанията познавала Създателя и като се убедила в безчувствеността и пустотата на бездушните идоли, не искала да им принася кадене и да им се покланя, но гледала на изток, към небесната висота, въздишала и плачела, казвайки сама на себе си:

- Докога сърцето на хората ще бъде затъмнено, докога ще остава помрачен техният неразумен ум, който не се обръща към Господа Бога, сътворил небето и земята и украсил ги с такава забележима за очите красота?

Разсъждавайки така сама в себе си, тя започнала да се покланя на Единия, Живеещ на небесата, истинен Бог и със сълзи Му се молела да ѝ открие Себе Си, за да познае вярно Този, към Когото се разгоряла любов в сърцето ѝ. Когато прекарала достатъчно дни в пост и молитва, тя се удостоила с посещение от Божията милост: защото ѝ се явил Господен ангел, осенил я с кръстното знамение, нарекъл я Христова невеста, поучил я в съвършенство в Богопознанието, и ѝ възвестил за подвизите на страданието, именно, че за Единия Бог в Троица тя ще бъде изтезавана от трима мъчители. Като я укрепил за подвиг, той ѝ дал, тъй като огладняла от поста, да яде чист хляб. След явяването на ангела девицата се утешавала духом и се радвала в Бога, своя Спасител, благодарейки Му, че е посетил Своята рабиня с изпращането на свят ангел при нея. Оттогава тя започнала още по-топло да се моли на Господа и да се утешава с любов към Него. Изпълнена с ревност по Бога, тя започнала да разрушава един по един златните и сребърните идоли и като ги счутила на парчета, късно вечерта ги хвърлила през прозореца. На сутринта минаващите оттам събрали парчетата злато и сребро.

Веднъж управителят Урбан, желаейки да посети дъщеря си и да се поклони на своите богове, влязъл във високата кула и като не видял идолите, попитал Христина:

- Къде си сложила боговете?

Но тя не искала да му отговори. След това, като не отворила честните си уста веднага, изповядала Единия истинен Бог, живеещ на небесата, Създателя на всичко. Така наречените богове, златни и сребърни, тя нарекла бесове - идоли, и разказала как ги счутила на парчета със собствените си ръце. Тогава, изпълнен с дива ярост, Урбан посякъл с меч всичките слугини, а дъщеря си подложил на различни мъки: отначало я били безпощадно с тояги и бичове, след което я вързали и я хвърлили в тъмница. Като узнала за това, майка ѝ с плач и ридания се завтекла към нея и я увещавала да се отрече от Христа и да се върне към боговете на баща си. Но Христовата мъченица не само не искала да слуша думите на майка си, но се отрехала от нея самата с такива думи:

- Не ме наричай своя дъщеря. Нима не знаеш, че нося Христовото име, с което име не се е удостоил никой от нашия род? По име и по дела аз вече не съм от вашия род, а от Христовия. Аз станах родственица на Христа - небесния Цар, аз съм Негова рабиня и дъщеря, Той е мой баща, майка и Господ!

Дълго плакала майката и като не успяла да направи нищо, си отишла в скръб. Когато минала нощта, Урбан, подбуден към ярост от злобата на бесовете, забравяйки естественото чувство на любов към дъщеря си, седнал в съдилището, желяйки да измъчва света Христина не като своя родна дъщеря, а като чужда и като голяма злодейка. Когато я водели от тъмницата към съдилището, много жени, виждайки я, казвали:

- Боже на Твоята рабиня Христина, помогни ѝ, защото тя е прибегнала към Тебе!

Христовата агница застанала пред Урбан не като пред баща, а като пред мъчител и хищен звяр, и родителят ѝ започнал да я съблазнява с хитрост:

- Жал ми е за тебе, дете мое, и те умолявам: пристъпи към нашите велики богове и им принеси жертва заедно с мене, за да те помилват и да ти простят греха, в който си виновна пред тях. Ако не направиш това, не си моя дъщеря и няма да се смиля над тебе.

- Голяма радост ще ми доставиш - отговорила светицата, - ако не ме наричаш своя дъщеря: защото ти си слуга на сатаната, а аз съм Христова рабиня, и вече не съм твоя дъщеря, защото мой Отец е моят Създател.

Пламнал от люта ярост, Урбан заповядал да закачат девицата гола на дървото за мъчения, да стържат и раздробяват с остро желязо чистото ѝ девическо тяло. И тялото ѝ било остъргано до такава степен, че се виждали голи кости. Когато била отвързана и видяла лежащите на земята части от тялото си, ги хвърлила в лицето на баща си с думите:

- Яж плътта на дъщеря си.

Той, разярен още повече, разпънал света Христина на желязно колело за мъчения, заповядал да запалят огън под нея и да обливат тялото ѝ с горещо масло. Тялото на света Христина, въртяно от колелото на огъня, се печало като риба или като месо за ядене. За човек е невъзможно да остане жив при такива мъчения, но Бог пазел живота на Своята рабиня и я укрепявал за прослава на Своето свято име и за унижение на езичниците. Измъчвана по този начин, света Христина славела Бога и Му се молела. Около нея невидимо стоели свети ангели и облекчавали мъченията ѝ. В това време по Божия заповед неочаквано от огъня се отделил огромен пламък, устремил се към стоящите наоколо нечестиви и изгорил до хиляда души. Урбан, не знаейки какво повече да прави с мъченицата, заповядал да я хвърлят в тъмница. Тук Господен ангел ѝ се явил по време на молитва, изцелил я от раните и я направил напълно здрава, той ѝ дал и храна. Мъченицата се подкрепила и славела Бога. След това бащата заповядал да я хвърлят в морето. Слугите качили Христовата рабиня на лодка, откарали я далече от брега и като вързали голям камък за шията ѝ, я хвърлили в дълбочината. Ангел Божий отвързал камъка от шията ѝ; камъкът потънал, а светицата, поддържана от ръцете на безплътния, ходела по водата като по суша и така морето станало за нея купел на светото кръщение, за което така силно жадувала. Светъл облак я осенил и се чул глас свише, произнасящ над нея името на Света Троица, както изисква чинът на светото кръщение, и света Христина видяла Господа, Който ѝ се явил и изрекъл изпълващи с радост слова. Като излязла на сушата, тя се явила пред своя родител и го ужасила. Наистина, нечестивецът се удивлявал и ужасявал, виждайки светата девица, излязла от морето жива. Но и в това чудо той не видял Божията сила, а го сметнал за действие на вълшебството. Той заповядал отново да хвърлят мъченицата в тъмница, с намерение да я посече с меч на сутринта. Но същата нощ сам, неочаквано покосен от смъртта, погинал завинаги, а светицата останала жива, прославяйки Бога и благодарейки Му.

След неочакваната смърт на Урбан, бил изпратен от царя на негово място друг (управител) на име Дион, и му било съобщено за затворената в тъмница Христина. Той я изправил на съд и отначало се опитвал с ласкателство да склони мъченицата към богоотстъпничество. Когато видял, че е непоколебима в светата вяра, дълго я измъчвал, биел я с бичове, стържел я с железни остриета и я горял с огън. Той заповядал силно да нагорещят железен тиган, да прострат светицата гола върху него и да я въртят, обливайки я с кипящо масло и смола, принуждавайки я да се поклони на идола на Аполон, стоящ наблизо. Но мъченицата оставала непоколебима и твърда като диамант в изповядването на пресветото име на Исуса Христа. А идола на Аполон разрушила с молитвата си, и когато идолът се разбил, управителят паднал на земята и умрял. Бесът, обитаващ в идола, когато обиталището му се разрушило, отнесъл душата на своя ревностен служител и я въдворил заедно със себе си в ада, а светата мъченица отново била окована и затворена в тъмница. Страданието на

Христовата девица не останало без следа, защото много хора от народа, виждайки такива чудеса, славели Единия Бог Исус Христос и в Него повярвали до три хиляди души. Обръщащите се идвали при светицата и тя ги поучавала, докато не дошъл в града друг управител на име Юлиан.

Той призовал светицата на съд и също я подложил на различни мъки: най-напред разпалили огромна пещ и три дни я нагорещавали; след това хвърлили в нея мъченицата и затворили. Тя прекарала в пещта пет дена, недокосната от огъня, както вавилонските отроци в древност (Дан. 3). Сякаш седейки в чертог, света Христина пеела, славейки Бога. Защото с нея били ангели Господни, оросявайки и разхлаждайки пещта, и съединявали своето пееие с нейното, така че войниците, стоящи на стража до пещта, чували гласовете на пеещите. Когато след пет дни отворили пещта, светицата била цяла и невредима, недокосната от огъня, и християнският Бог се прославил, а езическото нечестие се посрамило. Но управителят, заслепен от сатанинска злоба, не познал в това чудо силата Божия, но го нарекъл вълшебство. Желаете ли на всяка цена да победи непобедимата Христова рабиня, той извикал вълхви и вълшебници, умеещи да заговарят всякакви гадини, и им заповядал с вълшебствата си да съберат множество змии, ехидни и скорпиони и да ги пуснат срещу мъченицата, за да ѝ причинят смърт с отровните си ухапвания. Когато пуснали гадините срещу светицата, нито една от тях не ѝ причинила вреда, макар че пълзели около нея и даже се увивали около тялото ѝ. Наоколо стоял най-главният от вълшебниците, който с нашепванията и хитростите си поощрявал гадините да поразят светицата с ухапванията си. Но те, по Божия заповед, с всичка сила се насочили към своя заклинател и начаса го умъртвили. А светицата казала на гадините:

- В името на Исуса Христа ви заповядвам, пълзящи змии, ехидни и скорпиони: идете всеки на мястото си и не вредете на никого!

И гадините веднага се разпъзели в различни посоки. След време, като се смилила над умрелия от змиите, тя го възкресила, като се помолила на Господа, и направила така, че той станал християнин. И не само той, но и мнозина, виждайки такива дивни чудеса, повярвали в Господа. А князът се разярил и заповядал да отрежат девствените ѝ гърди, и от раните потекла не кръв, а мляко. Тогава отрязали езика ѝ, прославящ Христа Бога. А мъченицата и след това, като отрязали езика ѝ, говорела ясно, и като взела отрязания си език, го хвърлила в лицето на княза: но той попаднал в очите му.

- Яж, нечестивецо - казала тя, - моите членове!

Князът ослепял от докосването на езика до очите му, а светицата с още по-голяма сила благославяла Бога и хулела идолите и идолослужителите. Управителят, не можейки повече да понася обидните думи и гневейки се за ослепяването си, заповядал да я предадат на смърт. Тогава светицата била прободена с железни копия от войниците и предала своята честна и свята душа в ръцете на своя Господ. Такава велика сила показал Господ в нейно лице, че трима жестоки мъчители не могли да победят една девица.

Един човек от рода на Христина, вярващ в Христа, взел многострадалното ѝ тяло и го погребал с чест. Всичко това станало при царуването на нечестивия Север над гърците и римляните**, и при великото царуване на Господа Исуса Христа над християните, на Когото чест и слава с Отца и Светия Дух, сега и винаги и во веки веков. Амин.

По молитвите на света мъченица Христина, Господи Исусе Христе, Боже наш, помилуй нас. Амин.

© Жития на светиите, преведени на български език от църковно-славянския текст на Чети-минеите ("Четъи-Минеи") на св. Димитрий Ростовски.

* **Тир** на остров Волсена, по-късно, според преданието, бил потопен от вода; други разбират известния град Тир на Изток; трябва да отбележим, че паметта на света Христина още от древност особено се почита на Изток, бел.ред.

** Според други, по-вероятни сведения, света Христина пострадала около 300 г. при царуването на Диоклетян, бел.ред.